

Det kongelige arbeids- og administrasjonsdepartement

Arbeidsgiveravdelingen PM 2001-01

Dato 2001.01.05

Til Statsforvaltningen og Riksrevisjonen

Gjelder Statens personalhåndbok pkt 8.05.02, 8.05.03, 8.05.04 (nytt)

1. Sentral særavtale om ferie for statstjenestemenn
2. Feriepengegrunnlaget etter innføring av avtalefestet ferie

1. Sentral særavtale om ferie for statstjenestemenn

Arbeids- og administrasjonsdepartementet gjør oppmerksom på at det er inngått ny, sentral særavtale om ferie. Dette er gjort på bakgrunn av at [ferieloven](#) av 1988 har vært i kraft siden 1. januar 1990 og dermed har omfattet stattlige arbeidstakere i mer enn 10 år, og da det hittil har eksistert flere mindre, sentrale særavtaler om ferierettigheter i staten. Avtalen er inngått mellom staten ved Arbeids- og administrasjonsdepartementet på den ene side og LO Stat, Akademikernes Fellesorganisasjon, Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund - Stat, Akademikerne og Norsk Lærergag på den annen side, og gjelder generelt i statstjenesten.

Den nye, sentrale særavtalen erstatter de fire avtalene av 12. september 1988, 9. desember 1988, 21. september 1989 og 21. november 1991. Avtalen lyder:

1. Tiden for ferie, overføring av og forskuttering av feriefritid, jfr. ferieloven § 7 [nr. 3](#).

Arbeids- og administrasjonsdepartementet forutsetter at det innenfor den enkelte virksomhet avklares mellom virksomheten og de tilsattes organisasjoner hvordan overføring og forskuttering av ferie skal praktiseres. Det skal inngås skriftlig avtale om avvikling av forskuddsferie og overføring av inntil 12 virkedager ferie til det påfølgende ferieår. Også ferie uten lønn kan overføres til et nytt ferieår i samsvar med bestemmelsen i ferieloven § 7 [nr. 3](#) og innenfor den totalramme som der trekkes opp. Det kan ikke avtales avvikling av forskuddsferie ut over feriefritid som det er opptjent feriepenge til på det tidspunkt forskuddsferie avvikles.

2. Ferieavvikling under sykdomsfravær, jfr. ferieloven § 9 [nr. 1](#).

Ferieloven § 9 [nr. 1](#) annet ledd fastsetter at en arbeidstaker som har vært helt arbeidsufør minst seks virkedager i ferien, kan kreve at et tilsvarende antall virkedager ferie utsettes og gis som ny ferie senere i ferieåret. I staten kan en arbeidstaker kreve slik utsettelse selv om ikke fraværet har omfattet mer enn én virkedag. For øvrig gjelder de samme krav til dokumentasjon som etter § 9 [nr. 1](#) annet ledd.

3. Feriepengeberegning, jfr. ferieloven § 10 [nr. 1](#) annet ledd bokstav a).

Ferieloven § 10 nr. 1 annet ledd bokstav a) fastsetter at feriepenger som er utbetalt i opptjeningsåret ikke inngår i feriepengegrunnlaget. Dette innebærer at det for arbeidstakere med full feriepengeopptjening blir trukket ut lønn for 5 uker samt et eventuelt ferielønnstillegg. For arbeidstakere over 60 år, som i opptjeningsåret også hadde rett til ekstraferie etter lovens § 5 nr. 2, skal det trekkes ut lønn for 6 uker samt et eventuelt ferielønnstillegg.

For arbeidstakere med full feriepengeopptjening, som benytter lovens adgang til å overføre ferie til det påfølgende ferieår eller til å avvikle forskuddsferie, skal det også trekkes ut 5 ukers lønn (eventuelt 6 ukers lønn) samt et eventuelt ferielønnstillegg på samme måte, uavhengig av hvor mye ferie som faktisk blir avviklet i opptjeningsåret.

Det antall uker lønn som her er omtalt, og som skal trekkes ut fra feriepengegrunnlaget, retter seg mot situasjonen når avtalefestet ferie etter hovedtariffavtalens pkt. 6 er fullt gjennomført i 2002. I 2001 skal henholdsvis 4,6 og 5,6 ukers lønn trekkes ut.

4. Opptjening av feriepenger under sykdom, fødsels- og omsorgspermisjon samt under militær og sivil plikttjeneste, jfr. ferieloven § 10 nr. 4 og 5.

Dersom en statlig arbeidstaker har rett til lønn etter lov eller tariffavtale m.v. under permisjon eller annet fravær, tjener vedkommende for samme tidsrom også opp rett til feriepenger uten hensyn til arten av permisjonen eller fraværet eller lengden av tjenestefraværet.

5. Utbetaling av feriepenger - beregnings- og utbetalingstidspunkt, jfr. ferieloven § 11 nr. 1.

I staten skal det foretas en engangsberegning av feriepenger i juni måned. Den del av feriepengene som overstiger lønn for vanlig arbeidstid under ferien (ferielønnstillegget), utbetales sammen med lønn for juni måned. Vanlig lønn skal utbetales når ferien avvikles.

6. Utbetaling av feriepenger for ferie som verken er avviklet i løpet av ferieåret eller overført til det påfølgende ferieår, jfr. ferieloven § 11 nr. 2 annet ledd.

Etter ferieloven § 11 nr. 2 annet ledd skal utbetaling av feriepenger for ferie som verken er avviklet i løpet av ferieåret eller overført til det påfølgende ferieår, som hovedregel utbetales første vanlige lønningssdag etter ferieårets utløp. I staten skal denne utbetalingen, som vil utgjøre lønn for ikke avviklet og bortfalt feriefritid, foretas sammen med februarlønnen.

Endring av feriepengegrunnlaget, som vil være en følge av slik ekstraordinær utbetaling, skal skje i utbetalingsåret. Dette betyr at den ekstraordinære utbetalingen vil inngå i feriepengegrunnlaget i utbetalingsåret.

7. Utbetaling ved opphør av arbeidsforhold, jfr. ferieloven § 11 nr. 3.

Dersom arbeidsforholdet i staten opphører, skal alle opptjente feriepenger utbetales siste vanlige lønningssdag før fratreden. Den del av feriepengene som ikke lar seg beregne innen dette tidspunkt, utbetales i forbindelse med det avsluttende lønnsoppgjør.

Når en tilsatt i staten fratrer sin stilling for å gå over i en annen statsstilling, regnes ikke dette som opphør av arbeidsforhold etter ferieloven § 11 nr. 3. Det skal følgelig ikke foretas noe endelig feriepengeoppgjør i slike tilfelle.

Arbeidstakeren tar med seg sin rett til feriepenger og feriefritid til det nye arbeidsstedet. Det foretas ikke refusjon mellom de statlige virksomhetene.

8. Det var videre enighet om at avtalene om ferie av 12. september 1988, 9. desember 1988, 21. september 1989 og 21. november 1991 bortfaller fra det tidspunkt den nye avtalen trer i kraft.

9. Denne avtalen trer i kraft med virkning fra 1. januar 2001. Avtalen kan sies opp i samsvar med reglene i [tjenestetvistloven](#) og kan i tillegg sies opp til 1. mai.

Arbeids- og administrasjonsdepartementet gjør også oppmerksom på at avtalen om ekstra ferie for arbeidstakere som arbeider med ioniserende stråling av 28. juni 1983 nå er sagt opp av departementet til bortfall 28. juni 2001. Praktiske forhold rundt dette skal innen avtalens utløp drøftes nærmere. I denne forbindelse vil det bli tatt kontakt med Sosial- og helsedepartementet.

2. Feriepengegrunlaget etter innføring av avtalefestet ferie

Som det er orientert om i PM nr. [7/2000](#) og [8/2000](#), er prosentsatsene for feriepenger hevet fra tidligere 10,2 til 11,1 i opptjeningsåret 2000 og 12,0 i opptjeningsåret 2001 for arbeidstagere under 60 år. For arbeidstagere over 60 år med rett til ekstraferie etter ferieloven § 5 [nr. 2](#) forhøyes prosentsatsen med 2,3 prosentpoeng, som tidligere.

Ved beregning av feriepengegrunlaget skal den faktiske feriegodtgjøringen trekkes fra fjorårets lønn. Hvis det ikke er mulig å finne den eksakte feriegodtgjøringen som ble utbetalt året før, har man tidligere i staten lagt til grunn at lønn under ferien skal utgjøre: brutto årslønn x 4,2/52 (etter de satser som gjaldt da feriepenege ble utbetalt (normalt juni)). For opptjeningsåret 2001 må 4,2 uker byttes ut med 4,6 (eventuelt 5,6 uker for de over 60 år med full opptjening som har avviklet ekstraferie også i opptjeningsåret). For opptjeningsåret 2002 og påfølgende år må 4,6 uker byttes ut med 5,0 (eventuelt 6,0 uker for de over 60 år med full opptjening som har avviklet ekstraferie også i opptjeningsåret).

Bestemmelsene om avtalefestet ferie skal i hovedsak følge [ferielovens](#) system. Dette medfører at feriepenger som utbetales etter de nye satsene, i sin helhet ikke skal inngå i feriepengegrunlaget for neste ferieår. Det skal således heller ikke beregnes feriepenger av den tariffavtalte delen av feriepengene, jfr. ferieloven § 10 [nr. 1](#) annet ledd bokstav a).

Etter fullmakt
Per Engebretsen
Statens personaldirektør

Odd Bøhagen
avdelingsdirektør

Saksbehandler: Espen Gaard, tlf. 22 24 48 33